

La família Aulet, nissaga d'apotecaris i metges al segle XIX manacorí

Albert Carvajal Mesquida

Amigues i amics, sigueu ben arribats en aquests moments en què estam a punt d'iniciar les VI Jornades d'Estudis Locals de Manacor. Per a mi és un doble motiu de satisfacció ser avui aquí amb tots vosaltres. Per una part, perquè fa exactament deu anys que aquesta caminada començà. Poc podien pensar els promotors d'aital idea que en tan sols una dècada posarien a l'abast dels manacorins més de dues mil tres-centes pàgines dedicades a cultura i territori (2000); al segle XX (2002); a l'espai, fet urbà i societat (2004); a la tradició i modernitat (2006) i al patrimoni cultural (2008). Mai abans com ara no hem disposat d'una eina de consulta obligada per entendre la nostra ciutat a fons i des de qualsevol de les disciplines del coneixement: llengua i literatura, patrimoni, història, folklore, geografia, art... Col·laborant d'una manera o altra en cada una de les edicions anteriors, puc dir que he aportat el meu petit gra d'arena. Però, per una altra part, em sent plenament orgullós d'encapçalar aquesta nova proposta presentant-vos la ponència inaugural. Enguany els organitzadors ens conviden a parar esment en aquells personatges que, segons parer d'historiadors i investigadors, romanen avui oblidats malgrat haver protagonitzat algun moment del passat manacorí. Persones nascudes a Manacor o vingudes de fora que, a través de les seves iniciatives, contribuïren a fer de la nostra ciutat el que és actualment. D'aquí el suggestiu títol de *Fets i protagonistes*. Des de fa anys tenia la dèria de fer conèixer una família de gran pes social i cultural a Manacor durant el segle XIX i que ja fa temps s'extingí sense deixar memòria entre el nostre col·lectiu: em referesc a la família Aulet, nissaga d'apotecaris i metges que desenvoluparen una important tasca social i cultural des de diferents institucions locals que pens que val la pena recordar. Com que no voldria omplir aquesta sala d'anys, dades i fotografies de persones a les quals fins ara no es podia donar nom, miraré d'aconseguir que la meua intervenció sigui la més breu possible per deixar que el lector interessat pugui aprofundir en allò que ara explicaré en les actes que d'aquestes Jornades es publicaran l'any vinent. Anem, doncs, per feina!

L'iniciador de la família Aulet a Manacor, vila en què el llinatge ha estat sempre molt inusual, va ser Francesc Aulet Pons. Per mitjà d'una informació de neteja de sang, fama, vida i costums que ell mateix sol·licità a Lluçmajor en data de 18 de desembre de 1812, sabem que havia nat en aquella vila el 29 de juliol de 1787, fill del matrimoni format per Francesc Aulet Busquets i Joana Maria Pons Pons. El seu pare i el seu padrí patern eren naturals d'aquella vila, mentre que la resta de familiars directes eren de Sóller. Francesc formava part d'una de les famílies més benestants de Lluçmajor dedicades des de finals del segle XVII al món de la medicina i al govern municipal. El seu padrí Miquel Aulet Xamena, per exemple, era doctor en medicina almanco des de 1747 i havia exercit el càrrec de batle reial de Lluçmajor els anys 1779, 1780 i 1782. Era propietari de la possessió Son Noguera del Doctor Aulet, on es conraven majoritàriament vinya, figueres i ametlers. Predominava igualment la ramaderia de porcs i ovelles. Les seves cases estaven valorades en el cadastre de 1777 en 550 lliures. D'ençà el 1789 era membre de la Academia Médico Práctica de Mallorca. La major part dels cosins de Francesc seguien la tradició familiar i es convertiren en metges de prestigi. Curiosament, el seu oncle Antoni es presentava el 1791 per tal de ser nomenat mestre confiter.

Precisament aquells anys, la manca d'apotecaris i cirurgians era un dels problemes més greus a què havien de fer front la majoria de pobles de Mallorca. A Lluçmajor, per exemple, l'any 1808 moria l'únic apotecari de la vila, Antelm Roig, i el consistori, davant la manca de persones aprovades o examinades en farmàcia, hagué de contractar Llorenç Company previ examen davant el Col·legi d'Apotecaris de Mallorca. En la mateixa data la vila de Felanitx presentava una temptadora oferta al cirurgià de Lluçmajor Pere Joan Capellà perquè acceptàs donar el seus serveis als felanitxers: li oferien casa franca i un sou de 150 lliures anuals sempre que pogués demostrar les seves habilitats en l'amputació de membres i en el coneixement i curació de malalties.

Com veurem, Manacor tampoc no fou escàpold'aquesta mena de problemàtica sanitària. No debades, l'arribada de Francesc Aulet respongué a la necessitat que tenia la nostra vila d'un apotecari i d'un cirurgià. Seguint la normativa oficial, el 1774 els dominics es veren obligats a tancar l'apotecaria que tenien oberta al claustre del Convent de Sant Vicenç Ferrer, des d'on proporcionaven gratuïtament al poble els medicaments que ells mateixos elaboraven.

El 5 d'agost de 1800 l'Ajuntament ja es preocupava per la gran necessitat que es feia sentir d'un bon cirurgià, "pues siendo el pueblo tan crecido de vecinos hay un [sólo] cirujano [llamado] Bartolomé Daviu, y respecto de que se determinó conducir otro cirujano en persona de Guillermo Ribot, éste ahora se ha muerto

y es preciso y necesario hacer nombramiento de otro en persona de Miguel Fiol, vecino de la ciudad de Palma, sujeto de buena opinión y fama en su oficio". Li oferien un salari anual de 100 lliures més altres 15 per al lloguer d'unes cases. Sembla que el susdit Fiol acceptà l'ofertament ja que el 14 d'agost de 1802 es queixava davant el consistori exposant que no podia dur a bon terme els quefers propis del seu ofici "a causa de estar mal surtida la sola Botica de Bartolomé Daviu, ya por falta de simples para el surtido, ya por no encontrarse en casa y no haber quien despache con motivo de las obligaciones del empleo de cirujano que también ejerce". No sabem si ho feia per interessos particulars o perquè realment es preocupava per la salut dels manacorins, però el cert és que demanava la conducció immediata d'un nou apotecari. El batle hagué d'intervenir i proposà la persona de Rafel Soler, el qual exercia d'apotecari a l'hospital del rei de Pollença. Les dificultats econòmiques per les quals travessava la nostra vila, però, no permetien poder fer front a les 400 lliures que Soler sol·licitava en qualitat de bestreta per obrir l'apotecaria. S'arribà a un acord del qual no he pogut trobat clariïcs.

El 14 de març de 1808 el problema s'hagué d'afrontar novament. Rafel Soler abandonà la vila inesperadament després d'haver rebut una suculent oferta de Ciutat. Els metges i els cirurgians locals tornaren a exposar la mancança davant la sala "por las urgencias de enfermedades que diariamente se originan y medicinas que les deben aplicar para remedio de su salud, y por otra parte haber tenido también muchos clamores del pueblo sobre el mismo particular". El més curiós del cas és que mentre es discutia el tema comparegué Antònia Vallespir, vídua de l'apotecari Bartomeu Daviu, "la cual tiene su botica e intenta buscar un mancebo o boticario para su despacho y alivio de todos los vecinos de esta villa". L'Ajuntament tornà a veure en l'ofertament una manera de solucionar la mancança de medicaments encara que fos temporalment i inicià la recerca d'algú que volgués restar al capdavant d'una apotecaria que no seria seva. No s'aconseguïren bons resultats per tal com el 29 de setembre Antoni Jaume Mesquida, natural de Manacor i practicant d'apotecari, sol·licitava un expedient de neteja de sang, bona fama, vida i costums per tal d'examinar-se i obrir apotecaria a la vila, "por no haber ninguna en la misma". Fetes les proves necessàries, aconseguí el títol i s'hi establí.

Encara el 22 d'octubre de 1810 se cercava insistentment un nou apotecari davant la mancança de medicaments, principalment perquè els malalts havien d'anar a cercar-los a altres viles com Felanitx i Porreres. Els metges es queixaven del poc interès i de l'abandonament de l'únic apotecari, Antoni Jaume, "por cuyos motivos sería muy útil y conveniente hacer venir al boticario José Morell, que se

halla en la villa de Pollença, quien es muy cuidadoso”. Aquell demanava a canvi una paga de 50 lliures anuals, casa franca per espai de quatre anys i el pagament de les despeses que ocasionaria el transport i la instal·lació de l'instrumental i la seva família fins a Manacor (unes 24 lliures més).

El 18 de març de 1812 els doctors en medicina Andreu Daviu, Guillem Nadal, Bartomeu Nadal i Joan Fons, el cirurgià Bartomeu Febrer i el manescal Jaume Galmés s'adreçaven a l'Ajuntament exposant “como siendo este pueblo de Manacor el más vasto y numeroso de esta Isla en la parte forense no hay sino una Botica de Botánica o Farmacia con Boticario que pueda ejercitarse en ella, en la cual muchas veces no se hallan los medicamentos que se necesitan para la curación de los enfermos tanto de medicinas [de] cirugía como de albeitería y sin embargo de esto no hace caso de dejarla y cerrarla cuando le parece alegando dicho botánico que no está obligado a mantenerla abierta, y a más de esto no hace caso de dar un medicamento por otro sin comunicárnoslo y por estos motivos nos vemos precisados muchas veces haber de enviar por medicamentos a boticas de otras villas siendo esto en grave perjuicio del pueblo y de los enfermos por no estar ya algunas veces en disposición de tomarlos el paciente por haver hecho mutación la enfermedad. Por cuyos motivos es indispensable y necesario que con la mayor prontitud arbitren medio para que quede asistida esta Villa para los enfermos buscando un farmacéutico idóneo y capaz que venga a domiciliarse en este pueblo con una Botica en que se encuentren los medicamentos necesarios y como nos halleemos ya sobre la primavera o verano en que se recogen las raices y yerbas, flores y demás que se necesitan para hacer las infusiones, jarabes y aguas necesarias”. Davant tan crítica situació, els regidors determinaren el 12 de maig del mateix any “conducir un boticario catalán que reside en la villa de Petra llamado Jacinto Ballet y Fábregues, sujeto de buena opinión y fama, con el salario de 100£ y casa franca por tiempo de cinco años a que se ha ofrecido mudarse en este pueblo y plantar su botica corriente de todo de Farmacia de los que pidan los médicos para la salud pública de todos los enfermos”.

L'11 de gener de 1814 el consistori encara es reunia “para tratar de hacer venir un Boticario que esté en esta villa para encontrarse en ella los medicamentos que se piden por los médicos para la curación de los enfermos, respecto de que los facultativos han clamado a este Ayuntamiento tan notable falta, respecto de que el Boticario que hay llamado Antonio Jaume no tiene concierto alguno en su botica a más de que se ha vuelto como fatuo. Y en vista de ello se ha acordado y resuelto por el Ayuntamiento hacer venir a Don Josef Mariano Barceló boticario de buena opinión y conducta, residente en la villa de Sineu, con el cual se está ajustado que vendrá con el salario y conducta anual de 140£ y darle casa franca,

pagándole igualmente el porte de toda su botica a esta villa, a lo que se ha allanado la misma por la necesidad con que se halla este pueblo y haber encontrado dicho Barceló de habilidad”.

La solució definitiva a un problema que s'allargava ja per espai de quasi quaranta anys arribaria finalment el juliol de 1815, quan el nostre Ajuntament signava un contracte amb Francesc Aulet Pons per mitjà del qual li llogaven “una casa cómoda y proporcionada” a causa dels greus problemes que provocava “la falta de Botica según y como corresponde en una Villa de las de mayor población de la Isla”. L'habitatge elegit es localitzava al carrer de l'Anell i era propietat de Mn. Joan Pujades, “el cual hallándose también presente se hizo también la contrata y convenio de alquiler de dichas casas por precio de treinta y tres libras anuales, por cuya cantidad las tenía alquiladas el anterior inquilino. Y presente también el expresado Aulet dixo que aceptaba y aceptó las insinuadas casas por ser cómodas y proporcionadas a su profesión y estado”. Francesc s'obligava a residir a Manacor per espai de quatre anys.

Aquells foren uns anys de moltes mancances sanitàries. El 21 de març de 1800 l'Ajuntament contractava per 200 lliures anuals Guillem Ribot, cirurgià de la vila de Petra, perquè el de Manacor (del qual desconeixem el nom) “era poco práctico y experimentado en operaciones de las mujeres que no pueden parir”. Encara el 29 de juny de 1820 la vila es feia amb els serveis del cirurgià Bartomeu Febrer perquè, conjuntament amb Miquel Fiol, pogués atendre gratuïtament els nombrosos malalts pobres.

Francesc Aulet obrí ràpidament l'apotecaria a la seva casa del carrer de l'Anell fins que el 13 de novembre de 1816 es casà amb Aina Maria Sureda Fornaris (1788-1870), filla de l'honor Antoni Sureda Reus i Joana Fornaris Vallbona, membres d'una família de terratinents manacorins acomodats. La nova parella passà a residir al carrer del Pou Fondo, cap de cantó amb el d'Antoni Duran, indret en què es traslladà el negoci familiar. Del matrimoni nasqueren vuit fills:

Maria Francesca Aulet Sureda (1817-1876)

Francesc Vicenç Aulet Sureda (1819-1878)

Joana Maria Aulet Sureda (1821-1896)

Pere Antoni Aulet Sureda (1822-1890)

Miquel Josep Aulet Sureda (1825-1888)

Aina Maria Aulet Sureda (18??-1898)

Joan Aulet Sureda (1829-1899)

Margalida Aulet Sureda (1832-1862)

Per l'*Apeo* de 1818 sabem que tenien en propietat unes cases al carrer del Pou Fondo valorades en 200 lliures, dues quarterades de camp a les Pedreres valorades en 200 lliures i dos quartons de vinya al Pla valorats en 50 lliures. De la mateixa manera coneixem que Francesc Aulet fou batle reial de Manacor el 1828, en plena dècada absolutista. La sessió de l'11 de febrer de 1829 ens confirma que durant la seva batlia “dispuso que se tomasen de su botica las medicinas necesarias para los pobres enfermos de este hospital”. Com a màxima autoritat local, la seva principal tasca se centrà a controlar els nombrosos casos de violència de carrer que es produïen a causa de qüestions polítiques, en uns anys de forta inestabilitat arreu de l'Estat.

Francesc Aulet Pons va fer un primer testament davant el notari Joan Morey Daviu el 20 de desembre de 1862. Nomenava marmessors la seva dona Aina Sureda i els seus fills Francesc, Pere, Miquel i Joan. Una vegada encomanada la seva ànima a Déu, establí la celebració l'endemà mateix de la seva mort d'una missa cantada conventual a la qual el seu cos seria portat per la reverenda comunitat de preveres de la vila. Per a la consecució de tal desig destinava la quantitat de 100 lliures moneda de Mallorca. Donava igualment 5 sous al rector de la parròquia on morís pels seus drets parroquials i altres 5 sous a la Terra Santa de Jerusalem. A cada un dels seus fills -Maria, Francesc, Joana, Pere, Miquel, Aina i Joan- els entregava cinc sous pel seu dret de legítima. Les joies i robes de luxe es destinarien a les seves filles Maria i Joana. El seu hereu universal, propietari de tots els seus béns mobles i immobles, fou el seu fill Pere, que tendria l'obligació de mantenir, calçar i vestir, sana i malalta, segons el seu estat i classe, la seva mare Aina Sureda i la seva germana Maria durant el temps que fos fadrina. De la mateixa manera, atorgava dret d'habitació als seus fills Miquel (durant el temps que fos fadrí) i Joan (que el gaudiria sempre per la seva condició d'eclesiàstic). En favor del seu fill Pere declarava que eren de la seva propietat l'oficina de farmàcia situada a la casa familiar, els estris propis de l'ofici (pots, bàscules...), les robes assenyalades amb les inicials 'P.A.', diferents objectes d'escriptori i la biblioteca amb els seus llibres. Francesc Aulet morí el 6 de setembre de 1863 als 77 anys. La seva esposa el va sobreviure set anys.

D'alguns dels fills de la família hem pogut arregar força informació. Del major, Francesc Aulet Sureda, sabem que inicià els seus estudis de medicina el 1838 i que n'obtingué una qualificació mitjana d'excel·lent. Obtingué el títol de llicenciat en medicina i cirurgia l'any 1845. Era “de estatura regular, color sano, ojos pardos, nariz regular, barba poblada, cabello castaño”. Entrà a la sala com a regidor per primera vegada el 1854. L'any 1857 era membre de la Junta Municipal d'Estadística i regidor de l'Ajuntament. D'ençà el 25 d'agost de 1854 formava

part del grup de supernumeraris de la Junta de Sanitat Local, secció professors en la ciència del curar. El 4 d'octubre de 1859 va ser admès per formar part de la Comissió Permanent de Salut Pública. Entre 1860 i 1878 va ser vocal de la Junta Municipal de Sanitat. El 27 de gener de 1863 n'era nomenat secretari per espai de dos anys. Aleshores tenia el títol de professor en ciències mèdiques. Maridà amb Cecília Nebot Bennàssar i tengué només una filla, Aina Maria Aulet Nebot. Entre els seus néts cal destacar Antoni Ferrer Aulet (metge forense i inspector municipal de Sanitat entre 1904 i 1937) i Llorenç Ferrer Aulet (misser i notari de Palència, ciutat on morí). Francesc Aulet Sureda tengué el seu despatx professional obert al número 5 del carrer Major. Morí el 1878 essent sotsdelegat de Medicina.

El segon fill, Pere Aulet Sureda, nasqué el 15 de novembre de 1822. Després de cursar els primers estudis a Manacor es traslladà a Barcelona, on el 1839 aconseguia el títol de batxillerat en arts. Allà presentà memorial per ser examinat de batxillerat de farmàcia, prova que també superà amb grans qualificacions el 1845. El mateix any n'aprojava la llicenciatura. Tenia llavors 22 anys i era “de estatura regular, color rosado, pelo castaño claro, nariz ensanchada, ojos melados y barba poco presente”. Instal·lat ja a la seva vila nadiua, el 30 de setembre de 1855 l'Ajuntament el nomenava secretari interí de la corporació davant la renúncia presentada pel secretari municipal Bartomeu Bosch. Es publicà la vacant de plaça perquè hi optassin els aspirants interessats. Aleshores, el càrrec tenia una paga anual de 4.000 reials. Només Pere Aulet presentà la sol·licitud, per la qual cosa fou nomenat unànimement pels membres del consistori amb l'única abstenció del seu germà Francesc, aleshores regidor. Per una altra instància presentada per ell l'11 de febrer de 1883 sabem que dimití del càrrec a causa de la seva edat i poca salut. Exercí de secretari per espai de quasi trenta anys, cosa que li permeté viure de prop els canvis socials i econòmics que anaven obrint les portes d'un nou temps. En col·laboració amb el batle Llorenç Caldentey Perelló, *Olesa*, el 1872 redactà i donà a la impremta unes ordenances municipals de policia urbana i rural per mitjà de les quals es regí la convivència ciutadana per espai de quasi trenta anys. El substituï el seu oficial primer Josep Oliver Riera. De la mateixa manera que el seu germà, fou vocal de la Junta de Sanitat entre 1865 i 1881, i n'ocupà en diferents ocasions el càrrec de secretari. Quan el 6 de juliol de 1855 es crearen a Manacor districtes sanitaris a causa del temor d'una possible epidèmia de còlera, cada un d'ells tenia adscrit un metge i una casa de socors. Per al primer districte, els germans Francesc i Pere n'eren els responsables. Com a nota curiosa cal dir que entre alguns sectors de la societat manacorina era tengut per afrancesat, circumstància que no hem pogut aclarir.

El 1859 es casà a Manacor amb Isabel Bonet Truyol, matrimoni que no deixà descendència. Continuà amb l'apotecaria del seu pare al carrer del Pou Fondo número 11 fins al punt de ser nomenat farmacèutic municipal el 26 d'abril de 1882. El 8 de juny de 1865 havia estat nomenat a l'església de Son Servera cavaller de la Reial Ordre Americana d'Isabel la Catòlica, condecoració creada per Ferran VII l'any 1815 per recompensar els mèrits civils i militars demostrats en la defensa dels dominis d'ultramar, i que, una vegada perdudes les colònies americanes, es va fer extensiva a tota casta de mèrits i serveis prestats a l'Estat.

De Miquel Aulet Sureda sabem únicament que durant l'any econòmic 1876/77 exercia d'escrivà del Jutjat municipal i que vivia al número 13 del carrer del Príncep. A l'any econòmic 1879/80 Miquel Domenge Aulet, fill de Joana Maria Aulet Sureda, apareix com a secretari del Jutjat municipal i vivia al número 10 del carrer del Conqueridor.

Si parlem ara de la descendència femenina, de la filla de la qual tenim més notícies és Aina Maria Aulet Sureda, la qual maridà amb Lluís Ladària Rosselló l'11 d'octubre de 1855. Ell era natural de Palma i manyà d'ofici, membre de la segona generació d'una família de calderers italians establerts a Mallorca a les acaballes del segle XVIII. El seu pare, Luigi Ladaga Magalta, natural de Policastro, al regne de Nàpols, vingué a la nostra illa en recerca de feina relacionada amb el manteniment dels nombrosos alambins utilitzats en l'elaboració dels aiguardents mallorquins. Del matrimoni entre Aina Maria i Lluís nasqueren set fills, però es perdé en tots els casos el llinatge Aulet en tan sols una generació.

El fill petit de la família, Joan Aulet Sureda, nasqué a Manacor el 18 de desembre de 1829. Després de cursar estudis d'humanitats, filosofia i teologia, s'ordenà de sacerdot el mes de setembre de 1862. El seu primer destí com a sacerdot va ser la capella del cementeri de Manacor. El 29 de juny de 1862, abans fins i tot de ser ordenat, l'Ajuntament li entregava 1.000 reials del pressupost municipal per als seus adornaments i la provisió d'oli. Les obres de l'oratori s'havien donat oficialment per acabades el 28 de juliol de 1861, confirmant com a custodi Joan Aulet, "que tendrá a su cuidado todo lo que hace referencia al oratorio, inspección de las inscripciones que se han de colocar en las lápidas y policía de aquella mansión". El recinte no seria beneït fins al 1877. Mn. Joan Aulet compaginà aquestes tasques amb nombroses predicacions quaresmals, panegírics i novenaris arreu dels pobles de Mallorca que li valgueren el títol de missioner apostòlic. Però on destacà especialment va ser en la construcció de nous temples dins el nucli urbà així com en la difusió de fullets i llibres de moral cristiana. Efectivament, concebí i es posà al capdavant de fins a tres projectes d'edificació d'esglésies a les barriades externes de Manacor per facilitar als fidels

el compliment dels seus deures religiosos: el de Fartàritx, el de sa Vilanova i el del Carril. Amb l'ajuda de les almoines dels veïnats, adquirí els solars per a la construcció de les dues primeres i en començà les obres quasi de manera paral·lela.

Als darrers anys de la seva vida, Mn. Joan Aulet es donà a conèixer com a escriptor. A més de col·laborar esporàdicament en diferents diaris religiosos ciutadans, el 1890 publicava una "Vida de D. Pedro B. Llull y Poquet", obra inserida inicialment en el setmanari *El Manacorens* un any abans i que va ser prologada per Mn. Antoni Maria Alcover, aleshores catedràtic del Seminari. Amant de la història de Manacor, Mn. Joan Aulet escorcollà amb profunditat l'arxiu municipal gràcies al fet que el seu germà Pere exercia de secretari de l'Ajuntament. Després de les lleis desamortitzadores de 1835, l'arxiu es traslladà des de la casa de la vila a una de les antigues cel·les del Convent de Sant Vicenç Ferrer. Mn. Joan l'ordenà l'any 1855. De fet, coneixem diferents escrits en què ell mateix narra aquest succés: "Después de ver echados por tierra los libros antiguos y multitud considerable de interesantes papeles, no pudimos permitir que se perdiera en poco tiempo aquel tesoro de documentos a causa del polvo, humedad y malas condiciones del local. La lectura detenida de tales manuscritos acrecentó nuestro amor al país en que nacimos, y considerando que este no posee historia, ni cronicón, ni noticia alguna de nuestros antepasados, determinamos acometer una empresa en que hasta entonces nadie había pensado [...]. No reconociéndonos sin embargo bastante aptos para escribir una obra digna del asunto, no queriendo empero dejar a extraños la iniciativa en lo que a hijos de Manacor compete, determinamos redactar siquiera un pequeño volumen en el que con precisión, verdad y claridad, y en pocas páginas, consignásemos los sucesos interesantes de nuestra querida patria." Sabem, efectivament, que escriví una *Historia y cronicón de Manacor en sus relaciones con la historia general de Mallorca*, obra manuscrita actualment desapareguda. Per tot plegat cal considerar-lo el primer historiador de Manacor.

Entorn a la seva figura es contenen diferents anècdotes. La primera assegura que després dels successos ocorreguts arreu de l'Estat el 1868, arribaren grups de protestants que distribuïen llibres contraris al catolicisme aprofitant la concentració de gent els dies de plaça. Mn. Aulet els comprà tots i els cremà públicament en una foguera que ell mateix havia encès mentre cridava que donaria llibres de bona conducta a canvi d'aquells que atacaven la religió. En una altra ocasió, sabent que un pastor protestant es disposava a instal·lar-se a Manacor, l'esperà a l'estació del ferrocarril acompanyat d'un nombrós grup de fidels i el rebé amb càntics i himnes religiosos, convidant-lo pacíficament a abandonar la vila. Precisament, hom creu que allò que el motivà a construir l'església de sa

Vilanova va ser l'interès d'un grup de protestants per obrir-hi una escola. Als seus darrers anys de vida inicià certa enemistat amb el rector Rubí, el qual no gosava passar per davant del seu domicili al carrer del Pou Fondo ni tan sols durant els actes religiosos.

Morí el 17 d'abril de 1899 després d'una llarga malaltia que el privà d'exercir el seu sagrat ministeri. Dins la sagristia de l'església de Fartàritx es penjà un retrat seu obra de Mn. Pere Josep Galmés, *don Pep de sa Franquesa*, que es conserva encara actualment i que porta la següent inscripció: "Vera Effigies del Rent. Sr. D. Juan Aulet y Sureda Pre. de Manacor. 18 Dbre. 1829. A son zel y desprendiment de deu la construcció de la Iglesia de Fartarix, el comensament de la de la Vilanova, la difusió de molts y bons llibres y l'extirpació de molts de llibres dolents." Fou soterrat al cementeri tot i que d'ençà de la construcció de l'església de Fartàritx disposava d'una sepultura just davant del presbiteri que presentava la inscripció "Descans de la piadosa familia Aulet y Sureda fundadora de aquesta iglesia. 1888."

Tot això és, en definitiva, un breu resum del que he pogut aclarir d'aquesta família manacorina del segle XIX alguns membres de la qual ocuparen importants càrrecs municipals, sanitaris o del món de la cultura. En tan sols cent anys la seva presència passà de ser força nombrosa a desaparèixer completament. Voldria que les meves paraules, així com les actes que resultaran d'aquestes Jornades, serveixin per retre homenatge, i alhora recordar, a tots aquells que un dia foren els protagonistes d'un Manacor tan allunyat però a la vegada tan proper a nosaltres i que hores d'ara són només un nom sense rostre en un polsós document d'arxiu o un rostre sense nom en una vella fotografia familiar perduda dins un calaix.

MANACOR

Fets i protagonistes

Patrimoni històric i natural

VI

Jornades d'estudis locals de Manacor